

2021 | Årsredovisning Norrlandsoperan

70

Innehåll

VD har ordet	4
Opera	6
Musik	9
Dans	11
Konst	15
Publik	16
Organisation	18
Förvaltningsberättelse	21
Norrlandsoperan i siffror	24
Resultaträkning	30
Balansräkning	31
Kassaflödesanalys	33
Noter	34
Fakta	42

VD har ordet

2021 blev tyvärr inte året då vi lämnade pandemin bakom oss, det blev istället ytterligare ett år i dess grepp. Pandemin har drabbat det svenska kulturlivet hårt på så många olika sätt och det kommer ta tid innan branschen repat sig och innan publiken hittat tillbaka till salongerna. Pandemin har i grunden verkligen påverkat Norrlandsoperans verksamhet och dess möjligheter att nå ut till publiken, både i vårt fina scenkonsthus i Umeå och genom vår omfattande turné-verksamhet i regionen. Det har varit smärtsamt

och frustrerande. Dock har vi hela tiden oförtrutet och intensivt arbetat med att ställa om, att anpassa och med alla till buds stående medel försökt att nå ut till publiken med utbudet på våra scener – i Umeå, i regionen och digitalt.

Trots den pågående pandemin är jag mycket stolt över att vi kunnat bjuda vår publik på en sådan imponerande mängd härlig scenkonst under det gångna året. Vi har bl a producerat

kammaroperan Versus, de två stora opera-produktionerna Macbeth och Kejsarens nya kläder, den innovativa festivalen Re-think, svensk och internationell dans, varit på turné i regionen med både musik och dans och visat spännande samtidskonst i Vita kuben. Sist men inte minst så har vi bjudit på en mängd fantastiska kammar- och orkesterkonserter med vår symfoniorkester som under det gångna året firat 30-årsjubileum!

Jag hoppas verkligen att nästa år inte ska komma att präglas lika mycket av pandemin som 2021, men är det något de senaste åren lärt mig så är det att osvuret är bäst. En sak vet jag dock med säkerhet och det är att vi alla på Norrlandsoperan med lust och energi kommer att fortsätta jobba intensivt för att nå ut till publiken lokalt, regionalt, nationellt och internationellt med en innovativ scenkonst av högsta klass. För vi vill alla leva upp till vår nya vision att vara Sveriges ledande spelplats för den nyskapande scenkonsten!

Erik Mikael Karlsson,
Verkställande direktör

Opera

Arbetet på operaavdelningen vid Norrlandsoperan har även under 2021 präglats av pandemin. Under våren tvingades stora delar av den publika verksamheten samt turnéverksamheten att ställas in. Planering, förberedelser och produktion av kostymer, dekor och rekvisita i Norrlandsoperans ateljéer och verkstäder har dock kunnat ske under förra våren, detta för de två storskaliga opera-produktioner som spelats under hösten på vår stora scen.

Den komiska mini-operan *Versus*, i regi av Helena Röhr och under Jonas Olssons musikaliska ledning, hade planerad premiär till den 20 januari med en efterföljande regional turné. Ett skenade smittläge med starka publik- och reserestriktioner från myndigheter tillät dock inte att produktionen kunde få en publik premiär i januari. I stället slutfördes repetitionerna enligt plan och föreställningen digitaliserades och presenterades i Norrlandsoperans digitala salong NO Play den 25 oktober på World Opera Day och den publika premiären flyttades fram till 19 maj. Föreställningen spelades 11 gånger under maj-juni för en mycket begränsad publik pga restriktionerna.

Operaproduktionen *Kärlek & Politik* (i regi av Dan Turdén), baserat på delar ur Verdis operor *Giovanna D'Arco*, *Masnadieri*, *Luisa Miller* och *Don Carlos* som spelades på

Stora scenen hösten 2020 fick digital premiär på den internationella plattformen OperaVision den 27 februari 2021 där den fanns tillgänglig i sex månader. Föreställningen har haft ca 8 000 visningar vilket gör den till en av Norrlandsoperans mest sedda föreställning någonsin.

Nypremiären av Mozarts *Don Giovanni* (i regi av Tobias Theorell), var planerad till den 11 mars 2021. Under hösten 2020 gjordes ett stort arbete för att säkerställa att produktionen både publikt och digitalt skulle kunna genomföras. Efter årsskiftet förvärades smittläget och planeringen av *Don Giovanni* fick förändras vid flera tillfällen. Smittläget var så akut och besvärligt i januari och februari i hela norra Sverige att turnén i regionen in fick ställas in, föreställningsperioden i Umeå flyttas fram för att sen helt ställas in och ersättas av en planerad filminspelning, vilken även den fick ställas in pga. smittläget och de rekommendationer och restriktioner som då fanns från regering och myndigheter.

Produktionen av Verdis *Macbeth* (i regi av Dan Turdén) som egentligen var tänkt att få sin premiär tidigt höst 2020 gick så ännu till premiär den 25 september 2021 och kunde spelas helt utan begränsningar av publikantalet fr o m den 29 september.

Föreställningen spelades 12 gånger under den australiska dirigenten Jessica Cottis ledning. För att balansera genomförbarhet, smittorisk och konstnärlig kvalitet genomfördes produktionen med ett något färre antal sångare i kören. Vidare gjordes vissa dramaturgiska förändringar av partituret för att kombinera konstnärlig verkshöjd med minimering av smittorisk och genomförbarhet. Utöver den åtta sångare starka ensemblen medverkade statister och solister ur Norrlandsoperans barnkör. Föreställningen digitaliserades och planeras att få sin premiär i digitala salongen NO Play under våren 2022 och hoppningsvis även på OperaVision.

Piteå Kammaropera gästspelade på Norrlandsoperan med två föreställningar (28-29 september) av operaproduktion *BLY* med musik av tonsättaren Karolina Eiriksdóttir och libretto av Ann-Sofie Bårány.

Den 20 november hade familjeproduktionen av den tjjeckiske tonsättaren Milos Vaceks opera *Kejsarens nya kläder* skandinavienpremiär på Stora scenen. Föreställningen registrerades av operadebuterande Natalie Ringler och dirigerades av Norrlandsoperans förste gästdirigent Ville Matvejeff, samt några föreställningar av dirigent Ruut Kiiski. För scenografi och ljus svarade Lars Östbergh och Annsofi Nyberg

designade kostymerna. Förutom en stor solistensemble bestående av professionella sångare och fyra praktikanter från två av landets operahögskolor, medverkade sju körsångare och Norrlandsoperans barnkör. Näst sista föreställningen digitaliserades och planeras att få sin premiär på NO Play under 2022.

Under det av pandemin så hårt drabbade 2021 kunde Norrlandsoperan spela totalt 37 opera-föreställningar som sågs av sammanlagt 5 432 besökare. Operaavdelningens totalt 65 kringarrangemang/aktiviteter under året nådde 1 534 deltagare.

Samarbeten & samverkan

Under spelåret har Norrlandsoperan haft flera gästande konstnärer från utlandet engagerade i opera-produktionerna av *Macbeth* och *Kejsarens nya kläder*: den australiska dirigenten Jessica Cottis, finska dirigenterna Ville Matvejeff och Ruut Kiiski samt norska scenograf- och kostymdesignern Kari Gravkvlev. Utöver detta var delar av sångarensemblen i båda produktionerna internationella gäster: norska sopranen Hege Gustava Tjønn, isländske basen Hrolfur Saemundsson och finske basen Tapani Plathan.

I produktionen *Kejsarens nya kläder* startade Norrlandsoperan samarbeten med Operahögskolan i Stockholm och Högskolan för scen och musik i Göteborg och kunde erbjuda praktikplatser som sängsolister för tre kandidatstudenter och en masterstudent. Vidare fortsatte samarbetet med Kungliga Musikhögskolan i Stockholm och Norrlandsoperan kunde erbjuda en av sina dirigerent praktikplatser som assistent åt Jessica Cottis i *Macbeth*.

I samarbete med Umeå Kammar-musikförening spelade pianisten Jonas Olsson Bachs Goldberg- och Beethovens *Diabellivariationer* i Norrlandsoperans konsertsal den 26 november.

Norrlandsoperans sängerska Susanna Levonen och pianist Jonas Olsson gästade i samarbete med Västerbottensteatern Sara Kulturhus i Skellefteå den 24 oktober med sångprogrammet *Romanser och visor från Ryssland till Argentina*.

Prioriterade målgrupper, publikarbete & pedagogiska satsningar

Barn och unga är en prioriterad målgrupp för operaavdelningen. Aktiviteter som riktar sig till målgruppen är antingen föreställningsanknutna eller av mer allmän karaktär knutet till konstformen.

Sedan 2020 har mycket av opera-avdelningens pedagogiska verksamhet inte kunnat genomföras pga pandemin - verksamhet som bygger på fysiska besök, t. ex. Norrlandsoperans årliga operaskola, riktad mot högstadies- och gymnasieelever och Sing-along opera, för yngre barn. Norrlandsoperans barnkör har dock under ledning av Lotta Kuisma medverkat i operaproduktionerna *Macbeth* och *Kejsarens nya kläder*. Vidare medverkade barnkören i de årliga julkonserterna den 16 och 17 december.

Som ett led i branschutveckling har operaavdelningen som tidigare

nämnts erbjudit praktikplatser i aktuella produktioner och samarbetat med Operahögskolan i Stockholm, Högskolan för scen och musik i Göteborg samt Kungliga Musikhögskolan i Stockholm.

Operaavdelningen har också erbjudit publiken fördjupande introduktioner till sina föreställningar i Norrlandsoperans konsertsal och bistro.

Som ett led i Norrlandsoperans tillgänglighetsarbete så köptes syntolkningsutrustning in under hösten (på initiativ av opera-producent Britta Amft), i ett samarbete med Synskadades Riksförbund i Västerbotten, Umeå Teaterförening och Föreningen Parasport för att göra sport- och kulturrevenemang tillgängliga för personer med synnedsättning. Under hösten erbjöds 19 olika live-syntolkade evenemang inom opera, teater, dans, basket, fotboll och ishockey.

Ett ytterligare led i Norrlandsoperans arbete för ökad tillgänglighet är att alla operaproduktioner på Stora scenen framförs med svensk textning för att underlätta förståelsen. Vidare har ett stort arbete genomförts för att digitalisera operautbudet för distribution via Norrlandsoperans digitala salong NO play. I februari 2021 fick *Kärlek & Politik* digital och internationell premiär på plattformen OperaVision. I oktober fick *Versus* sin digitala premiär på NO play och *Macbeth* digitaliserades för publicering under 2022.

Det förstärkta samarbete med Musikakademien vid Strömbäcks folkhögskola som sedan tidigare initierats, fortsatte på planeringsstadiet inför samarbetet kring produktionen *Level 7*. Den produktionen genomförs under mars 2022 i samarbete med Kulturverket och Fritid för alla.

Norrlands nätverk för musikteater & dans

De planerade turnéerna i NMD-området med opera-produktionerna *Don Giovanni* och *Versus* kunde inte genomföras på grund av den pågående pandemin och de restriktioner och rekommendationer som regering och myndigheter utfärdat vad gäller resor och publik. Gästspelet av Piteå Kammaropera med opera-produktionen *BLY* kunde dock genomföras under hösten och spelades inför publik den 28 och 29 september.

Musik

2021 har varit ett väldigt annorlunda år på grund av pandemin.

Utmaningarna att bedriva framför allt orkester- och turnéverksamhet har varit stora. Pandemin har påverkat musikavdelningens verksamhet betydligt, vilket inneburit att omfattande omställningar under stora delar av året behövt göras med kort framförhållning.

Norrlandsoperans Symfoniorkester har under året firat sitt 30-års-jubileum som symfoniorkester på en mängd olika sätt. Ett firande som naturligtvis även i högsta

grad kommit att påverkas av den pågående pandemin. Det har blivit en rad digitaliserade kammarkonserter som erbjudits publiken, orkesterkonserter i konsertsalen inför begränsad

publik och på Norrlandsoperans hemsida har publiken kunnat möta musikerna ur orkestern i personliga porträtt. Den 2 september genomfördes en direktsänd (Sveriges Radio P2) jubileumskonsert med

Norrlandsoperans Symfoniorkester under ledning av dirigenten Patrik Ringborg och med cellisten Amalie Stalheim som solist. Musiken som framfördes var det specialskrivna verket *Låten för ny tid* av tonsättaren Marie Samuelsson som beställts av Norrlandsoperan, tonsättaren Anders Nilssons cellokonsert och Pjotr Tjajkovskijs 5:e symfoni.

I och med pandemin och framför allt med hänseende till krav på social distansering blev det under stora delar av året omöjligt att fortsätta orkesterverksamheten i ursprungligt planerad form. I stället har ett förändringsarbete varit nödvändigt i steg under året för att skapa ny verksamhet. Det har

i stora drag inneburit att vi skapat kammarmusikalisk verksamhet i mindre ensembleformat med en omfattande digitalisering. För de planerade frilansproduktionerna har konsekvensen oftast blivit inställd eller framflyttad produktion.

Under året har stora delar av både orkester- och frilansverksamheten fått hanteras genom att ställa in, ställa om eller flytta fram med anledning av att tidsperspektiv för pandemin varit och är okänt.

Musikavdelningen har under året genomfört 105 konserter/föreställningar med 7 371 besökare. Av dessa var 42 riktade till barn och unga där vi nått 1 734 besökare.

Norrlandsoperans Symfoniorkester framträder normalt i Norrlandsoperans konsertsal i Umeå och gästspelar såväl i Västerbotten som i Norrland och nationellt. Under 2021 har antalet orkesterkonserter minskat betydligt på grund av pandemin och inga gästspel har kunnat genomföras.

Symfoniorkestern har dock under året erbjudit väldigt uppskattade kammarmusikaliska konserter under rubriken *NO sessions* på olika lokaler som äldreboenden och utomhus på olika platser bl. a utanför förskolor. Under våren 2021 gjordes också en mängd kammarmusikaliska inspelningar med orkesterns musiker som erbjuds publiken i Norrlandsoperans digitala salong *NO plays*.

I slutet av våren gjordes ett par orkesterkonserter inför en publik bestående av endast tilltåta 8 personer, allt för att symfoniorkestern skulle få möjlighet att

musicera tillsammans igen och få en möjlighet att möta publik efter ett långt uppehåll.

Under hösten gjorde symfoniorkestern flera bejublade konserter inför fullsatt salong efter det att publikrestriktionerna slopats, bl. a en konsert med Norrlandsoperans förste gästdirigent Ville Matvejeff och violinisten Ellinor d'Melon och musik av Lotta Wennäkoski, Paul Hindemith och Edouard Lalos *Symphonie espagnole*.

Av regering och myndigheter infördes under senare delen av hösten krav på vaccinationsbevis för publik. Ett väl genomfört förberedelsearbete på Norrlandsoperan medförde att Norrlandsoperan på ett säkert och effektivt sätt kunde ta emot publiken i både foajéer och i salonger och vaccinationsbeviset möjliggjorde att vi kunde spela för fullsatta salonger.

Under hösten genomfördes konserten *The heart of the song* av symfoniorkestern under Umeå Jazzfestival. Mats Hålling dirigerade, solister var Ellen Andersson, sång och Peter Esplund, trumpet/sång samt Lars Jansson Trio. Det var den sista konserten i ett treårigt samarbete med Umeå Jazzfestival.

En annan uppskattad konsert under hösten var med Norrlandsoperans Symfoniorkester och israeliske dirigenten Ariel Zuckermann och den ryske violinisten Ilya Gringolts som solist. På programmet stod tonsättaren Britta Byströms *Parallell Universes* (som beställts och framförts under BBCs *Last night of the Proms*) och Albert Schnelzers *Violinkonsert nr 2*. Konserten avslutades med Brahms 4:e symfoni.

I december genomfördes årets julkonsert med symfoniorkestern och sångarna Elsa Riederstad och finske basen Tapani Plathon (båda har även sjungit roller i opera-produktionerna av *Macbeth* och *Kejsarens nya kläder* under hösten). Det blev två konserter och fullsatta salonger. Dirigent och presentatör var Cecilia Rydinger.

Under hösten 2021 samarbetade Norrlandsoperans Symfoniorkester med operaavdelningen i de två större operaproduktionerna av *Verdis Macbeth* och *Vaccels Kejsarens nya kläder*.

Regional utveckling, samarbeten & samverkan

Det regionala musikupparaget har en stor logistisk utmaning med ett område av Region Västerbottens storlek för att hitta fungerande arbetsstrukturer. Genom att belysa och systematiskt gå igenom regioner och kommuner samt inventera lokaler, arrangörer och möjliga samverkanspartner kan vi framgent utveckla och utöka närvaron i regionen för både orkester och frilansverksamheten, samt arbeta mer resurseffektivt. Tyvärr har detta arbete inte kunnat genomföras fullt ut pga. rådande pandemiåge 2021.

Musik i Norr verkar på ett framgångsrikt sätt för att sprida kvalitativa musikupplevelser av Norrlands musikinstitutioner på ett kostnads-effektivt och välorganiserat sätt. Genom Musik i Norr-samarbetet får publiken i vanliga fall möjlighet att ta del av närliggande orkestrar och ensembler, Norrlandsoperans Symfoniorkester, Norrbotten NEO, Norrbotten Big Band, Nordiska Kammarorkester och residensverksamheten i Jämtland. Under

2021 har pandemin begränsat denna samverkan betydligt och endast ett mindre antal konserter har kunnat genomföras för vår del. Nordiska Kammarorkester gjorde ett uppskattat gästspel på Norrlandsoperan i oktober.

Norrlandsoperan har även tagit emot två mycket fina gästspel med Norrbotten NEO (en konsert med musik av enbart kvinnliga tonsättare samt en konsert med bl. a. Lena Willemark som bl. a. framförde italienska tonsättaren Luciano Berios *Folk Songs*) och ett med Norrbotten Big Band där gästarristen var multi-instrumentalisten och kompositören Ale Möller.

MOTIL (Musik- och teaterföreningar i Norrlands inland) är ett annat viktigt nätverk av lokala arrangörer i Västerbottens inland som sprider produktioner av fria musikaktorer. Genom den s k MOTIL-slingan når Norrlandsoperan på ett beprövat sätt en bred publik i kommunerna i Västerbottens inland. Det finns en stark ambition hos Norrlandsoperan att ytterligare bygga ut detta nätverk samt att starta andra kompletterande nätverk, som omfattar andra delar av Västerbotten än Lappland.

Musikavdelningen genomförde ett antal lyckade turneer i regionen under hösten enligt plan trots pandemin bl. a. med grupper som Sara Parkman, Daniel Lemma och Franska Trion.

Under hösten deltog vi också i det av RMS (Regional Musik i Sverige) drivna projektet *På Turné* som blivit av med stöd av Kulturrådet och vars start flyttats fram i omgångar. Under hösten 2021 så genomfördes konserter med ensemblerna Elaria Orchestra, Göteborg Baroque och folkmusikprojektet Nordic & Folk Avant. Konserter med dessa tre ensembler gjordes i Umeå och i regionen.

Arbetet med Robertfors 2020/2021 som Årets Kulturkommun (ett samarbete mellan Norrlandsoperan, Västerbottensteatern och Västerbottens museum) blev inte som Norrlandsoperan eller som Robertfors kommun hade hoppats på beroende på pandemin. Dessa samarbeten har, om än i en mer begränsad omfattning, med anledning av pandemin och många inställda aktiviteter ändå resulterat i föreställningar, pedagogiska insatser, workshops och arrangörutbildningar med starkt fokus på den prioriterade målgruppen barn och unga. För 2021/2022 utsågs Skellefteå till Årets Kulturkommun och invigningen skedde i september 2021 i nya Sara kulturhus. Under hösten var vi samarbetspart i en större arrangörsträff på Sara kulturhus som MAIS (Musikarrangörer i samverkan) arrangerade. Där mötte arrangörer från landets norra regioner inom genrerna folkmusik, kammarmusik och jazz, företrädare för kulturinstitutioner i norra Sverige.

Prioriterade målgrupper, publikarbete & pedagogiska satsningar

Under hösten 2021 återupptogs konsertintroduktioner en halvtimme före konsertstart i foajén utanför konsertsalen.

När det gäller pedagogisk verksamhet för barn och unga under 2021 så har skolorna varit restriktiva med att delta i projekt och konserter. Det har medfört att musikavdelningen under året inte kunnat genomföra verksamhet för barn och unga i ordinarie omfattning. Dock har musikavdelningen genomfört turnéer med innehåll som vänder sig till barn och unga:

En resa i klangernas land med trombonisten Elias Feingersh, Sångere som vi med Skottes musikteater, musikföreläsningen Vinterresan för barn 4-8 år.

Norrlandsoperans Symfoniorkester arrangerar en gång per år tillsammans med lånets kulturskolor Samspeledagarna, där barn och unga från lånets samtliga musik- och kulturskolor spelar tillsammans med musikerna i symfoniorkestern under två dagar. Dessa var tvungna att ställas in i mars 2021 återigen pga pandemin.

Ett samarbete med Musikhögskolorna i Stockholm och Piteå är också årligen återkommande samarbeten där Norrlandsoperan ger möjlighet för dirigentstuderande att arbeta med en professionell orkester samt kompositioner, studerande att instudera sina verk. I och med pandemin kunde Norrlandsoperan under 2021 endast genomföra samarbetet med Kungliga Musikhögskolan i Stockholm.

Norrlandsoperans Symfoniorkester genomförde under året ett projekt under namnet *Share Music*. Projektet *Share Music* jobbar med musiker med funktionsvariationer. Tanken är att musiker med funktionsvariationer får möjlighet att samarbeta med professionella musiker och vara solister, samt även få möjlighet att framföra egna kompositioner med orkestrer i landet. Norrlandsoperan genomförde inom ramen för projektet tre olika workshops med musiker med funktionsvariationer under 2021.

Dans

Den samtida dansen är en konsform som kontinuerligt arbetar med nytänkande och nyskapande verk, ofta i genreöverskridande projekt. De flesta projekt, samproduktioner och nya satsningar under 2021-års dansverksamhet på Norrlandsoperan var särskilt präglade av följande frageställningar: hur kan vi ge mer plats på scenerna för olika danstraditioner och identitetsbegrepp? Hur kan vi skapa trygga och välkommande rum som uppmanar till medskapande och ökar delaktighet för publiken? Hur kan danskonstnärer och scenkonstbranschen gemensamt verka för hållbara produktionsstrukturer och långsiktiga samarbeten?

Norrlandsoperans dansverksamhet har i uppdrag att presentera dans och performance på högsta konstnärliga nivå både i Umeå och Västerbotten och på den internationella scenkonstaren. Alla projektidéer och produktioner granskas utifrån tillgänglighet, jämlikhet och hållbarhet, ofta i samråd med flera samarbetspartners nationellt och internationellt. Programutbudet och andra aktiviteter tar tillvara på den kulturella mångfalden i regionen och danskunskapande insatser är en naturlig del av publikarbetet.

Norrlandsoperans dansverksamhet bedrivs av dansavdelningen med huvudfokus på ny- och samproduktion samt gästspel medan Dans i Västerbotten som konsulentverksamhet främst har fokus på främjandepuppdrag för barn och unga, utövare och arrangörer.

I Robertsfors och Skellefteå (Årets kulturkommuner 2020/2021 samt 2021/2022) satsade både Dans i Västerbotten och dansavdelningen extra på barn- och ungdomsaktiviteter.

Norrlandsoperan presenterade under 2021 gästspel, egna och samproducerade verk samt samarbeten och/eller dansskapande insatser. Stor vikt lades på ökad tillgänglighet och större mångfald såväl i programutbudet som bland publiken.

Trots pandemin presenterades kvalitativ danskonst i form av föreställningar och medskapande aktiviteter till publiken. Många föreställningar, residens och samarbeten blev dock hårt drabbade av pandemin och fick ställas in eller flyttas fram.

Norrlandsoperans dansverksamhet inklusive Dans i Västerbotten har under 2021 möjliggjort 299 föreställningar med 33 744 besökare (varav 3 966 besökare på Norrlandsoperan och 6 368 i Västerbotten totalt). 1 369 besökare deltog i pedagogiska och andra aktiviteter främst i Västerbotten. Utöver det gavs människor i Sverige, Europa och andra länder i världen möjlighet att ta del av dansupplevelser som Norrlandsoperan varit delaktig i som samproducerent eller samarbetspartner. Samproduktionerna nådde 19 500 besökare på internationella turnéer och 7 889 på nationella.

Samproduktioner, residens & strategi under pandemin

Samproduktioner och residens är viktiga delar av dansavdelningens verksamhet och blev av ännu större vikt när pandemin inträffade. Norrlandsoperans dansavdelning satsade förstärkt på projektider och samproduktioner med fokus på nya sätt att kommunicera

nationell tävling, ett hiphop battle, under festivalen *Up North* samt med ett flertal tutorials och korta dansformat som uppmuntrade till egen dansaktivitet och bidrog till vidareutveckling av deltagarnas egna talanger.

Den största satsningen digitalt och på plats i Umeå med levande dans- och performanceprogram var festivalen *Re-Think* med mer än 4 000 besökare live i Umeå och mer än 3 000 digitala besök. Med stöd av Svenska Institutet samlades mer än 10 internationella danskonstnärer i en tankesmedja med expertsamtal och gemensam planering av den semidigitala performance-performance-festivalen *Re-Think* samt skapade en gemensam online-plattform. Under festivalen presenterades 26 konstnärliga projekt - alltifrån ljudinstallationer, utställningar, drönareperformance till interaktiva VR-upplevelser, videovandring, föreställningar, ljudvandringar, workshops och konferenser - alla med fokus på aktuella samhällsfrågor och framtidsvisioner för performancekonsten.

Samarbeten & samverkan

Norrlandsoperans dansavdelning arbetar i nära samverkan med Dans i Västerbotten, vilket möjliggör att Dans i Västerbottens turnérande barnföreställningar även presenteras i Umeå.

Norrlandsoperan samproducerar och stödjer regionala koreografer och danskonstnärer och samarbetar kontinuerligt kring både workshops och kompetenshöjande verksamhet i Västerbottens län vad gäller danskonsten.

Ett viktigt samarbete inom Norrlands nätverk för musikteater och dans (NMD) är den regelbundna presentationen av danskompaniet Norrdans för en publik i Umeå och regionen. Under våren presenterades utomhusföreställningen *Vår vår!*

som var särskilt framtagen för en personlig upplevelse i mindre publikgrupper och där kompaniets dansare koreograferade själva för sin publik. Under hösten spelades även kritikerrosade *Pianofavoriter* av Martin Forsberg som också syntolkades live på plats.

Norrlandsoperans dans är en aktiv partner i Dansnät Sverige, ett turnénätverk för samtida dans. Dansnät är dels en stöttepelare och garant för professionellt turnérande, men samproducerar också nya verk med Sverige-baserade koreografer samt driver frågor kring utvecklingen av den svenska dansbranschen. I Umeå är Umeå Teaterförening en uppskattad samarbetspartner. Norrlandsoperans dansavdelning samarbetar även med ett flertal internationella partners inom danskonsten vilket bidrar till ett hållbart producerande och en stabil ekonomi.

Dansavdelningen nätverkar med APAP (Association for Performing Arts Professional), EDN (European Dancehouse Network) och IETM (Independent European Theatre Meeting), ISPA (International Society for Performing Arts), Nordic Next m.fl. Dansavdelningen är vidare partner i nätverket Keöja, ett nordiskt-baltiskt och delvis även europeiskt nätverk för verksamma inom dansområdet.

Prioriterade målgrupper & särskilda perspektiv

Barn och unga är en av dansverksamhetens viktigaste målgrupper, vilket bland annat manifesteras i samproduktionen av samiska familjeproduktionen *Akti Lij*, samproduktionen av barnföreställningen *Skogshall* samt produktionen av det digitala handledningsmaterialet till *Mikro Makro* äventyret. Stor vikt läggs på stöd till unga utövare och en välförankrad turnéverksamhet riktnad mot en ung publik i regionen.

I samband med Dans i Västerbottens verksamhet för barn och unga gavs följande offentliga och skol-föreställningar på våra scener under 2021: *Bokstavbyrå* (4 - 7 år), *Svansjön* (10 - 12 år), *Keep It safe!* (6-12 år) och *Skogshall* (6 - 10 år). Norrlandsoperan vill uppmuntra barn och unga till eget deltagande genom ett stort utbud av medskapande aktiviteter och ett omfattande workshopprogram.

Dansavdelningens största satsning med fokus på unga och på deltagare med bred kulturell bakgrund är *Up North* (tidigare Urban North). Här står hiphop-kultur och särskilt street-dans i centrum. *Up North* är ett tredrigt regionalt utvecklingsprojekt med stöd av Kulturrådet och Region Västerbotten. Aktiviteter inom projektet har skett under hela året och på olika platser i Västerbotten. *Up North* huvudfokus är att främja unga utövares eget skapande samt att bygga mötesplatser för unga på deras egna villkor. Trots pågående pandemi har *Up North* under 2021 haft möjlighet att erbjuda dansworkshops i länet, producerad digitala danstutorials och stödjad residens. Dessutom arrangerades digitalt ett stort nationellt battle och i samarbete med Malmöbaserade kultur-föreningen Iver.

Publikarbete & pedagogiska satsningar

Norrlandsoperans dansavdelning jobbar aktivt med publikarbete och danskunskapande genom tematiska satsningar och samarbeten med föreningar, fria kulturutövare från olika konstformer och dansintresserade privatpersoner. Som regel ges introduktioner inför varje föreställning för att ge publiken nycklar till förståelse och för att presentera konstnärerna bakom produktionerna. Nytt under 2021 införde vi *Fysiska introduktioner* inför några enskilda föreställningar

som ger publiken möjlighet att testa och känna in ett urval av rörelser och metodiken från föreställningen - det blev väldigt uppskattat och kommer att tas vidare i verksamheten. För att fördjupa kontakten med konstnärerna och publiken erbjuds ibland även publiksamtal efter föreställningarna.

Vid sidan om föreställningarna arbetar Norrlandsoperans gästande koreografer och dansare också i olika workshopsformat, ofta i samarbete med Dans i Västerbotten. Det kan röra sig om danslever från estetlinjer på gymnasiet, Myllan-workshops för unga amatördansare, skolelever och barn.

Norrlandsoperans dansverksamhet satsar 2020/23 extra på community-arbete med ett tredrigt EU-projekt *Dancing in Your Shoes* som undersöker identitetsfrågor och bidrar till samverkan mellan scenkonstutövare från olika generationer och kulturer. Under tre år utforskar Norrlandsoperan nya sätt att uppleva och skapa dans tillsammans med Umeåbor och scenkonstnärer. 2021 börjades med inspirationsträffar, filmvisning, föreställningsbesök, samtal och rörelseworkshops i samarbete med bland andra Folkuniversitetet och Vän i Umeå. I *Dancing in your shoes* skapar vi trygga rum för ett ömsesidigt utbyte mellan deltagarna. Det handlar om att dela erfarenheter, testa olika stilar och prova hur det är att vara någon annan för en stund. Men också att bli sedd och bekräftad som den man faktiskt är. För Norrlandsoperan är *Dancing in your shoes* ett sätt att bredda mångfalden i publiken och involvera fler i skapandet av ny dans. Genom att öka delaktigheten kan Norrlandsoperan bidra till dansens utveckling och kvalitet. Norrlandsoperan är den enda nordiska partnern i detta EU-finansierade projekt, vilket ger oss unika möjligheter att skapa kontaktytor för deltagarna lokalt men också internationellt.

Dans i Västerbotten – uppdrag, placering & samverkan med Norrlandsoperan

Dans i Västerbotten är en regional verksamhet med uppdrag att stärka danskonstens utveckling inom länet med fokus på barn och unga. Dans i Västerbotten är en del av konsulentverksamheten i länet, som har sitt uppdrag från Region Västerbotten. Med sin placering på Norrlandsoperan har Dans i Västerbotten unika förutsättningar. Samverkan möjliggör för Dans i Västerbotten att genomföra projekt som annars skulle vara för kostsamma för verksamheten och uppdraget. Resurser i form av lokaler, teknik, scener och personell kompetens ökar Dans i Västerbottens chanser att skapa och projektera residens/projekt och föreställningar som kommer Västerbottens invånare tillgodo och tillför regional utveckling. Samarbetet skapar bättre förutsättningar på alla nivåer och gör att Dans i Västerbotten och Norrlandsoperan tillsammans når en bredare publik i länet samt fler barn och ungdomar.

Nätverkande är en förutsättning för Dans i Västerbottens verksamhet. Under 2021 har Dans i Västerbotten samverkat med ett flertal aktörer såsom kommuner, dansskolor, skolor, studieförbund, de regionala kulturkonsulterna samt andra scener och föreningar i 11 kommuner i Västerbotten.

Planering och genomförande av föreställningar för barn och unga (3–15 år) under deras skoltid och på sin lokala ort sker i samarbete med

lokala arrangörer. 2021 fick i 1792 barn uppleva dansföreställningar på sin ort via Dans i Västerbotten. Extra uppskattad var den interaktiva utomhusföreställningen Keep it safe! av kompaniet Relact.

IO6 övriga aktiviteter och kringarrangemang, ofta av medskapande karaktär, genomfördes i Västerbotten under 2021 och inkluderade bland annat workshops, fortbildning och residens i Umeå, Skellefteå, Tärnaby och Boliden.

En annan prioriterad målgrupp under 2021 har varit de fria utövarna i regionen. Genom stipendium, residens och fortbildning har Dans i Västerbotten arbetat för att stötta och utveckla regionens danskonstnärer och danspedagoger. Dans för hälsa har varit ytterligare en viktig fokus genom den digitala workshopserien *Dans för Parkinson*. Vidare startade under hösten i samarbete med Riksteatern projektet *Ett steg dans* för arrangörsutveckling i Västerbotten. En höjdpunkt under Årets Kulturkommun i Skellefteå var community-projektet *Vi är Skellefteå!* med integrerade kroppar med olika funktionaliteter. Där samlades under koreografen Mikael Strids ledning dansglada människor med sina personliga berättelser och uttryck.

Konst

Vita kuben är ett samarbete mellan Norrlandsoperan och Umeå kommun. Verksamheten består till största del av utställningar och samarbetsprojekt och genomförs huvudsakligen i Vita Kuben – Norrlandsoperans offentliga rum för samtidskonst. Målet är att ge plats för olika konstnärliga uttryck, skapa nya möten, samt väcka frågeställningar kring konstnärliga och andra aktuella frågor.

Under året har Vita Kuben arrangerat fem utställningar, en *Drink & Draw* (tillsammans med restaurang Elektra), medarrangerat *Re-think* med Norrlandsoperans dansavdelning samt *IASPIS Open Studio* med IASPIS (International Artists Studio Program in Sweden) i Stockholm.

Konstnärlig verksamhet & samarbeten

Vårens första utställning med konst av turkiska konstnären Gülsün Karamustafa genomfördes online som en 3D-utställning på Norrlandsoperans hemsida där publiken digitalt kunde besöka Vita Kuben och se filmer och foton av Karamustafa (utställningens kuratorer var Frida Sandström och Marianna Feher). Våren avslutades med filmen *Western Rampart* av det danska kollektivet SUPERFLEX.

Höstens tema "Förändringar" handlade om utrotningshotade

arter och muterade djur, framförallt representerat genom ljudverk tillägnat insekter och hackspettar. Författaren Harry Martinsson skriver i *Utsikt från en grästuva* om insekterna: "Varför saknar man dem så intensivt i regniga år? Jo, emedan de mer än något annat svarar för det högsådana, i sommaren. De ger sommaren dess nerv." Konstnärerna Ida Rödén, Jan Carleklev, Annika Liljedahl och kompositören Lo Kristenson visade att tätta installationer förenat med ljudverk är en spännande kombination som fungerar väl i Vita Kuben.

Norrlandsoperans Vita kuben är en viktig samarbetspartner med IASPIS i Umeå tillsammans med representanter från Umeå kommun, Bildmuseet, Museum Anna Nordlander, Konsthögskolan och Galleri Verkligheten. 2021 års stipendiater var konstnärerna Yingmei Duan (Kina/Tyskland) och Geoff Robinson (Nya Zeeland). Reserestriktionerna omöjliggjorde för Geoff Robinson att komma till Umeå, men Yingmei Duan tillbringade tre månader i Umeå. Båda två medverkade också i *Re-think* på Norrlandsoperan samt under *IASPIS Open Studio* som genomfördes online med fokus på lyssnandet.

Under festivalen *Re-think* som arrangerades tillsammans med Norrlandsoperans dansavdelning visades konstnären Alex Rosas installation *Gå i mörkret till en stubbe i skogen så kanske du får*

se i Norrlandsoperans foajé och videoverk av konstnärerna Alex Rosa, Catja Tonberg samt Ana Privaci.

Publikarbete & pedagogiska satsningar

Drink & Draw är en gemensam satsning arrangerad av Vita kuben, Svenska Tecknare och restaurang Elektra. Det öppnar upp för en intresserad publik att under prestigelösa förhållanden mötas i ett gemensamt intresse för teckning. Under 2021 genomfördes en *Drink & Draw* med en presentation av konstnären Ida Rödén.

Re-Think festivalen i samarbete med dansen resulterade i flertal konstnärliga performance och installationer samt publika ljudvandringar. Förvandlingen eller den mekaniska hackspetten en interaktiv ljudvandring för publiken på Tuvan med Jan Carleklev i vilken en spänning efter den utrotningshotade vitryggiga hackspetten ledde till spännande ljudupplevelser. Konstnären Yingmei Duan genomförde en utställning och kalligrafivorkshop i samarbete med Galleri Verkligheten. Konstnären Geoff Robinson kunde på distans från Nya Zeeland genomföra den digitala ljudvandringen *Durational Situation / Ume River / Birrarung* tillsammans med publik längs med Umedalven.

Publik

Det uteblivna mötet med publiken är onödig en av de största förlusterna för scenkonsten under pandemin. Restriktionerna som begränsar antalet personer i en salong har stor inverkan på Norrlandsoperans relation med publiken.

Under årets första månader genomfördes inga föreställningar på Norrlandsoperan och mötet med publiken fick ske på andra olika sätt. Trots dessa dåliga förutsättningar så besökte 53 772 personer Norrlandsoperans föreställningar, konserter och utställningar.

Den digitala plattformen NO play ger möjlighet att fördjupa relationen med publiken. Inte bara kan Norrlandsoperan nå ut, och nå ut bredare, med sin scenkonst utan publiken kan göras mer delaktig.

Direkt som under dansproduktionen *Up Norrh*, eller via workshops och föreläsningar. Mer indirekt ges möjlighet till fördjupning till exempel med föreställningsintroduktioner och intervjuer med medverkande. Helt enkelt tror vi att en digital plattform kan ge mervärde till publiken och både förlänga och fördjupa scenkonstupplevelsen. Det är också vad den digitala strategin för NO play tar fasta på, strategin arbetades fram under 2021.

Även besöken på hemsidan norrlandsoperan.se har sjunkit markant under pandemin. Besöken tog fart igen i augusti 2021 och gjorde att antalet besök 2021 ökade med 138 från föregående år.

Dialogen med publiken fortsätter även efter föreställningarna på Norrlandsoperan. Efter varje föreställning erbjuds alla biljettköpare lämna feedback om föreställningen och upplevelsen.

Norrlandsoperan får ta del av åsikter om musiken, medverkande, kostymer och sceniska lösningar. Om bemötandet och mottagandet på Norrlandsoperan och på restaurang Elektra. De allra flesta besökare är mycket positiva och nöjda med sitt besök. Ibland kommer konkreta förslag och önskemål och alla som hör av sig får ett personligt svar.

Våra publikvärdar är mycket viktiga för helhetsupplevelsen av Norrlandsoperan. De är ofta de första och sista man möter som publik och deras insatser för att hjälpa publik och besökare att göra rätt under rådande pandemi är väldigt uppskattade.

Norrlandsoperan har med flera föreställningar nått långt utanför både länet och landets gränser. Festivalen *Re-think* lockade deltagare från hela 38 internationella platser, som exempelvis Tokyo, Moskva, Edinburgh, Bukarest och Tromsø. Operaproduktionen *Kärlek & Politik/Love & Politics* visades via internationella plattformen OperaVision och sågs mer än 8 000 gånger vilket gör den till en av Norrlandsoperans mest sedda föreställningar någonsin.

Eftersom publikbegränsningarna på grund av pandemin var kvar ända in i slutet av september fick både säsongsöppningen för dans, symfoniorkestern och premiären av operan *Macbeth*, genomföras i salonger med färre publikplatser. Jubileumskonserter för 30-årsfirande symfoniorkestern live-streamades till Rådhusparken i Umeå, och trots ett ruggigt septemberväder slöt ett par hundra personer upp för att njuta av konserten. En fin upplevelse för alla på plats, både i konsertsalen och i parken, och för dem som lyssnade på Sveriges Radios direktsändning.

Norrlandsoperan i media

Norrlandsoperan fortsätter att vara en viktig röst för kulturen i media. Som norra Sveriges viktigaste arena för scenkonst är vi en återkommande röst i såväl lokal som riksmedia. Under 2021 förekom Norrlandsoperan i närmare 600 artiklar i media och 1500 inlägg i sociala medier. 97% av mediegenomslaget var positivt/neutralt och 94% av inläggen i sociala medier var positiva/neutrala. I riksmedia har Norrlandsoperan ofta fått kommentera pandemins konsekvenser för kulturen och ge sin lägesbild av publikens reaktioner på restriktionerna.

Försäljning

Generellt kan året sammanfattas med att efterfrågan har varit större än tillgången. Under ungefär tre månader kunde salongerna fyllas maximalt och publiken strömmade till. I takt med att smittspridningen ökade, krav på vaccinationsbevis infördes och nya restriktioner aviserades, så mattades besöken något.

Våren 2021 lanserade Norrlandsoperan nya abonnemang. Efter att under många år endast erbjudit abonnemang till symfoniorkestrernas konserter, togs ett bredare grepp för att spegla Norrlandsoperans hela erbjudande. Efter ett omfattande analysarbete där både innehåll, målgrupper, timing och paketering bearbetades lanserades i maj ett nytt upplägg för dans-, opera- samt konsertabonnemang. Det vill säga tre olika abonnemang, där vart och ett innehåller flera föreställningar och konserter. Dessa kan köpas separat eller kombineras på olika sätt. Erbjudandet om abonnemang landade i tiotusentals länsbors brevlådor i månadsskiftet maj/juni och genast kunde vi konstatera att det fanns en stor vilja efter att åter få besöka Norrlandsoperan. När hösten kom och Norrlandsoperan åter öppnade välkomnade vi drygt 500 abonnenter till våra salonger, de allra flesta nya abonnenter.

Organisation

Sedan pandemins utbrott i Sverige i mars 2020 träffas varje vecka en utökad ledningsgrupp för avstämning, beslut samt säkerställa gemensamma rutiner. Pandemin har påverkat verksamheten stort i och med att Norrlandsoperan under stora delar av året inte kunnat ha publik verksamhet som planerat. Under pandemin har Norrlandsoperans ledning fått utarbeta många nya rutiner, riktlinjer, planer och riskanalyser för att kunna bedriva verksamhet.

Under 2021 har det sedan tidigare påbörjade värdegrundsarbetet ej kunnat genomföras enligt plan pga. pandemin. Norrlandsoperan har under året arbetat vidare utifrån jämställdhets-, mångfalds- och tillgänglighetsperspektiv men även det arbetet har påverkats negativt av pandemin i och med att vi inte kunnat samla hela personalstyrkan kring arbete med dessa frågor.

Mångfald

Norrlandsoperan har under 2021 fortsatt integrera arbetet med mångfaldsperspektiv i verksamheten samt som vidareutvecklat ledningsgruppsarbete. Det förtydligas även genom nya former för konstnärlig styrning, i produktionerna och beslut i processarbete. Med reviderade styrdokument och transparenta utvecklings- och beslutsprocesser sker samverkan och utveckling inom området.

Tillgänglighet

Tillgänglighetsarbetet tar upp frågor och åtgärder som rör tillgänglighet, mottagande och bemötande av människor med olika behov och bakgrund. Arbetet beaktas i såväl konstnärligt målarbete, processarbete och publikarbete. Arbetet är en pågående process både internt och för publik. Norrlandsoperan arbetar utöver mål och processer, efter våra policies och handlingsplaner inom mångfald, jämställdhet och tillgänglighet. Vidare arbetar Norrlandsoperan även under 2021 efter de riktlinjerna samt handlingsplaner, tillgänglig både för tillvärdare- och visstidsanställd personal kring jämlik, icke-diskriminerande och icke-kränkande arbetsplats. Under 2021 har Norrlandsoperan bl. a arbetat med ökad tillgänglighet för personer med synnedsättning genom syntolkning av föreställningar samt workshops med symfoniorkester för personer med funktionsvariationer.

Hållbarhet

Miljöarbetet fortsatte under 2021 och Norrlandsoperan arbetar aktivt med att få en hållbarhet i alla produktioner. Både i hur vi producerar och verkar men också i samarbeten och att förlänga livslängden på produktioner genom flera spelningar, samarbeten och turnéer. Norrlandsoperan har stort behov av nätverkande och samarbeten

vilket innebär ett resande. Norrlandsoperans behov av inresande gäster och samarbetspartners är också mycket stort. Norrlandsoperan klimatkompenserar sedan 2019 för flygresor. Under året har hållbarhetsarbetet fortsatt utvecklats samt att vår turnébil som införskaffades 2020 är klimatvänlig.

Intern-kommunikation & samhörighet

Norrlandsoperan hade 2021 precis som 2020 planerat för att fortsätta skapa förutsättningar för att möjliggöra mer gemensamma aktiviteter och naturliga mötesplatser i vardagen mellan avdelningarna. Insatserna var tänkta att omfatta och utveckla exempelvis gemensamma personalaktiviteter, utbildningar, personalfika och en förbättrad personalinformation. Detta har till största del fått lov att ställas in pga. pandemin men digitala gruppaktiviteter med hälsa som tema har dock kunnat arrangeras. Systematisk internkommunikation och dialog sker kontinuerligt på den gemensamma digitala plattformen Workplace, på samverkansmöten var 6:e vecka, personalinformation 2-3 ggr/termin och på arbetsplatsträffar på avdelningarna.

Arbetsmiljö

Norrlandsoperan har en ständigt pågående rutin kring Systematiskt Arbetsmiljöarbete (SAM) och Organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA) som följs upp på samverkansmöten (skyddskommitté ingår i samverkan sedan 2018). Utöver detta har ledning och skyddsombud under 2021 haft möten varje månad med fokus på hur pandemin påverkat arbetsmiljö och verksamhet. Under 2021 kunde även en fysisk skyddsronde genomföras.

Medarbetarenkät

I samband med skyddsronden under det första kvartalet varje år görs även en frivillig medarbetarenkät som mäter den psykosociala arbetsmiljön. Enkäten visar även år 2021 på ett mer positivt resultat än förväntat utifrån att medarbetarna under snart två år arbetat under en pandemi. Resultatet är dock något sämre än vid medarbetarenkäten som genomfördes före pandemin i februari 2020 (de resultat som är sämre än 2020 har vi kartlagt och kan bl. a. kopplas till pandemin). Överlag har Norrlandsoperan mycket bra resultat vad gäller medarbetarnas skattning av den psykosociala arbetsmiljön.

Företagshälsövård & friskvård

Under 2021 har Norrlandsoperan fortsatt sitt proaktiva och holistiska hälsoarbete. Alla beställningar av tjänster från företagshälsövård går genom HR-chef för säkerställande av systematik och uppföljning. Norrlandsoperans eget gym har fortsatt att uppdaterats under 2021. Förutom att medarbetarna har tillgång till massagesstol påbörjade företaget 2020 ett projekt kring massage och hälsa

vilket vi utvärderat och fortsatt med under 2021. Vidare ställer sig företaget positivt till att sponsra gemensamma initiativ för aktiviteter. Företaget har tecknat avtal med fler träningsanläggningar och har fortsatt satsningar på friskvårdsbidrag. Vi har även haft en digital psykologtjänst för proaktivt arbete och känslomässig medvetenhet. Norrlandsoperan har under året ingått i Umeå kommunföretags upphandling av företagshälsövård och ingår även i Umeå kommuns upphandling av chefsstödet.

Sjukskrivningar

Sjukskrivningar följs löpande upp på varje samverkans- och skyddskommittémöte. Det kan konstateras att det varit mindre sjukskrivningar totalt (inkluderat även långtidssjukskrivningar) under 2021 än tidigare år och Norrlandsoperan har heller inte haft något större utbrott av covid-19 på arbetsplatsen. Dock har det precis som under 2020 varit något mer korttidsfrånvaro och vilket är kopplat till pandemin. Företaget har vidare god kunskap och kännedom om hälsa och rehabilitering vilket gör att Norrlandsoperan jobbar proaktivt inom området.

Personal & ledarskap

Norrlandsoperan arbetar i enlighet med uppställda mål samt följer de styrdokument som verksamheten har. Vi har fortsatt att arbeta efter den under 2019 påbörjade processen med att arbeta värdegrundsbaserat, systematiskt & engagerat. Processer har utvecklats samt analyser av vision, mål och styrdokument som genererat gemensamma strategier utifrån ett omfattande ledningsgruppsarbete under våren 2020. Under året har även ledningsgruppens roll och ansvar förändrats både utifrån organisation samt med ny verk-

ställande direktör. Norrlandsoperans planeringsprocess har setts över för effektivisering och tydliggörande av arbetsprocesser och struktur. Då vi är ett mångfacetterat bolag med olika verksamheter och planeringshorisonter så har ett stort arbete kring Coronanpassad verksamhet gjorts av ledningen för samtliga verksamheter. Som beskrivits i fjolårets årsredovisning så har vi skapat en ny ledningsorganisation som trädde i kraft i januari 2021 och utvärderades under november. Vi har inte kunnat arbeta med ledarskapsutveckling på det sätt som varit planerat pga pandemin men vissa utvecklings-satsningar har gjorts internt i ledningsgruppen.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktör får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2021, bolagets 47:e verksamhetsår.

Ägarförhållanden, koncernstruktur & styrelsens säte

NorrlandsOperan AB, org.nr 556599-6190, ägs av Umeå kommun via Umeå Kommunföretag AB org.nr 556051-9562 med 40% och Region Västerbotten org.nr 232100-0222 med 60%. Styrelsen har sitt säte i Umeå kommun, Västerbottens län.

Ägardirektiv & verksamhet

NorrlandsOperan AB:s övergripande styrdokument utgörs av bolagsordning, ägardirektiv, samt Region Västerbottens generella ägardirektiv som gäller för regionens hel- och majoritetsägda bolag.

NorrlandsOperan AB ska enligt ägardirektivet bedriva operamusik- och dansproduktion samt erbjuda konstitutställningar, pedagogisk verksamhet och konsultinsatser inom scenkonst, musik och dans. Verksamhet ska kännetecknas av hög konstnärlig kvalitet, mångfald, jämställdhet, attraktionskraft och tillgänglighet.

Bolaget ska verka för att en bred allmänhet kan ta del av verksamheten i syfte att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Norrlandsoperan har ett brett uppdrag och en publik som spänner från ung till gammal i hela Region Västerbotten.

Målgruppen barn och unga är prioriterad liksom utveckling av pedagogisk verksamhet inom scenkonst, musik och dans.

Norrlandsoperan innehar huvudmannskapet för den regionala danskonsulentverksamheten – Dans i Västerbotten - och ska vara en aktiv part i utvecklandet av Norrlands nätverk för musikteater och dans (NMD).

Det kommunala ändamålet & befogenheterna

I bolagsordningen (fastställd av Regionfullmäktige 210622) framgår att ändamålet med Norrlandsoperan AB:s verksamhet är att ge medlemmarna i Umeå kommun och Region Västerbotten tillgång till ett brett kulturutbud samt bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Det framgår även att bolagets ska iaktta god ekonomisk hällning och bedrivas inom de kommunala befogenheterna & kap. 6 kommunallagen (2017:795); principen om

kommunala angelägenheter, lokaliseringsprincipen, självkostnadsprincipen, förbudet mot vinstsyftande näringsverksamhet och förbudet mot stöd till enskild. Kärnverksamheten ska vara fri och oberoende i politiskt, vetenskapligt, kulturellt och konstnärligt hänseende.

Verksamheten har i huvudsak bedrivits i Umeå kommun och Västerbottens län samt i viss mån i samverkan och samarbete med liknande verksamheter utanför länets och landets gränser då det har bidragit till att utveckla verksamheten och bredda Norrlandsoperans utbud. Avtal och samarbeten har genomgående ingåtts på affärsmässiga grunder och med lika villkor för alla.

God ekonomisk hushållning har iakttagits och löpande redovisning, dialog och avrapportering har skett till styrelsen gällande bolagets ekonomiska situation.

Under året har inga åtgärder vidtagits eller beslut fattats som inte omfattas av det ändamål som anges i Norrlandsoperans bolagsordning eller som inte är förenligt med de kommunala befogenheter som utgör ramen för Norrlandsoperans verksamhet.

Vision & mål

Norrlandsoperans vision och mål för 2019 – 21 bygger på uppdraget beskrivet i ägardirektiven (fastställda 2019-04-24 av Regionfullmäktige) och är fastställt av Norrlandsoperans styrelse 2018.

Vision

Norrlandsoperan – en spelplats för nya uttryck. "Vi är Sveriges ledande plattform för nytänkande scenkonst."

Mål & målpuffyllelse

Konstnärliga mål:

1. *Norrlandsoperans konstnärliga verksamhet ska präglas av hög kvalitet med bekräftelse och utmaning som ledord.*

Norrlandsoperan har under 2021 presenterat en rad produktioner inom alla genrer som uppmärksammas i lokal- och riksmidia för sina kvaliteter och för sitt nytänkande. Bl. a. hyllades operaproduktionen av Verdis *Macbeth* av SVT:s recensent med omdömet att det var en av de

bästa föreställningarna i Norrlandsoperans historia och många av symfoniorkesterns konserter har lyfts fram i media som upplevelser av väldigt hög kvalitet. Festivalen *Re-think* för dans, performance och ny teknologi utmanade bl. a. både festivalstruktur och publik både festivalstruktur och publik med nya format och nya sätt att möta publiken på (bl. a. med ljudvandringar i Umeå).

2. *Norrlandsoperan ska presentera en jämlig, varierad, tillgänglig och hållbar verksamhet som återspeglar*

den kulturella mångfalden som finns i Västerbotten

Norrlandsoperan var under stora delar av 2021 stängd pga. pandemin - både verksamhet i huset samt turnéverksamheter. Genomförda produktioner har levererats enligt ägardirektiv och utifrån uppsatta mål, men produktionsvolymen har påverkats negativt av pandemin. Norrlandsoperan har under innevarande år erbjudit digitala produktioner inom alla verksamheter.

3. *Norrlandsoperan ska tillgängliggöra scenkonst för barn och unga, särskilt verksamhet som stimulerar eget skapande.*

Norrlandsoperan har trots begränsade möjligheter genomfört 197 aktiviteter riktade till barn och unga. Under 2021 fortsatte arbetet med att uppmuntra barn och unga till eget deltagande och utövande även medskapande aktiviteter genom om pandemin begränsade möjligheterna.

4. *Norrlandsoperan ska vara en viktig aktör på den nationella och internationella scenkonstarenan.*

Norrlandsoperan har med flera föreställningar nått långt utanför både länet och landets gränser. Festivalen *Re-think* lockade deltagare från hela 38 internationella platser, som exempelvis Tokyo, Moskva, Edinburgh, Bukarest och Tromsø. Operaproduktionen *Kärlek & Politik/Love & Politics* visades via internationella plattformen Opera-Vision och visades mer än 8 000 gånger vilket gör den till en av Norrlandsoperans mest sedda föreställningar någonsin.

Internationella samarbetsprojekt på dansområde har beviljats och under 2021 har dialogen intensifierats med olika internationella samarbetspartners, t ex Opera de La Monnaie i Bryssel.

Publik & försäljningsmål:
Norrlandsoperan ska öka och bredda sitt publikunderlag.

Arbetet med att öka och bredda publikunderlaget har fortsatt under 2021, även om pandemin satt stor begränsning på möjligheterna. Trots detta besökte 53 772 personer Norrlandsoperans föreställningar, konserter och utställningar, jämfört med fjolårets 23 303. Under året har nya abonnemangserbjudanden lanserats bl.a. med genre-överskridande abonnemang som speglar och erbjuder flera delar av Norrlandsoperans utbud i ett och samma köp. Det digitala utbudet har utvecklats och utökats, vilket ökar tillgängligheten och möjligheten att nå ut och förjupa relationen med publiken.

Under 2021 har 85 föreställningar och aktiviteter arrangerats riktade till underrepresenterade målgrupper i syfte att väcka ett intresse för scenkonst och leda till fler framtida besök.

HR-mål:
Norrlandsoperan ska vara en förebild som arbetsgivare i scenkonstsverige.

Norrlandsoperan har under 2021 fortsatt sitt arbete utifrån faktorer som är av betydelse för att vara en bra arbetsgivare; produktivt arbete med friskvård och hälsa vilket bland annat är en del i de låga

sjukskrivningstal Norrlandsoperan

redovisar i jämförelse med många andra scenkonstus, liksom det systematiska arbetsmiljöarbetet och arbete med förutsättningar för bra ledarskap hos verksamhetens chefer. Vi strävar efter, och har en bra, transparent och konstruktiv dialog med de tre fackklubbarna på Norrlandsoperan både i form av styrelsepresentation, samverkan och löpande dialogmöten. Målet att de medarbetare som vill ska kunna arbeta heltid medför att våra medarbetare i huvudsak har heltidstjänster.

Norrlandsoperan har under pandemitiden arbetat aktivt och med delaktighet kring det covid-19 förebyggande arbetet med arbetsstätt, riktlinjer och rutiner som sedan även tagits efter av andra scenkonstus i landet.

Riktlinjerna har efterlevts i stor utsträckning och inget covid-19 utbrott har skett på Norrlandsoperans bolagstämma. Baserat på de nya styrdokumenterna fastställde Norrlandsoperans styrelse 21-09-17 en ny Vision & mål för 2022-23 samt en verksamhetsplan för 2022.

- Upplevelsen av arbetets innehåll, kunna hantera arbetsbelastning, stimulerande och meningsfulla arbetsuppgifter ses positivt av 87%.

- Upplevelsen och medvetenheten kring mål, ansvar, påverkan, att kunna använda sin kunskap upplevs positivt av 81%.

- Trivsel och arbetsklimat som samarbete, stöd, trivsel, respekterad, känsla för sitt arbete ses positivt av 90%.

- Att kunna leva upp till arbetskrav och förväntningar ses positivt av 95%.
- Upplevelse av närmsta chef utifrån hjälp, stöd, respekterad och hantering av motsättningar mm ses positivt av 73%.

- Genomförda RUS- samtal, individuella kompetens-utvecklingsplaner och möjlighet till kompetensutveckling ses som positivt av 72%.

Ekonomiska mål:

Norrlandsoperan ska ha en ekonomi i balans.

Efter en omfattande omorganisation och i samband med det också en genomlysning av hela ekonomin, så uppnådde Norrlandsoperan målet gällande en budget i balans redan 2020.

Ny Vision & mål

Ny bolagsordning och ägardirektiv för NorrlandsOperan AB beslutades av Region Västerbottens fullmäktige i juni 2021 och har därefter antagits av Norrlandsoperans bolagstämma. Baserat på de nya styrdokumenterna fastställde Norrlandsoperans styrelse 21-09-17 en ny Vision & mål för 2022-23 samt en verksamhetsplan för 2022.

Intern kontroll

Vid styrelsens möte i juni fastställdes reglemente för intern kontroll och Internkontrollplan för 2021. Tre områden identifierades i internkontrollplanen där utveckling av arbetsprocess och innehåll utgör fokus för året: implementering efterlevnad av nya ägardirektiv, säkerställande av efterlevnad av GDPR samt funktionell, effektiv och ändamålsenlig organisation. Arbeta med dessa områden har initierats under 2021 och pågår fortfarande för avrapportering till styrelsen under våren 2022.

Styrelse, ägare & revisorer

Norrlandsoperans styrelse har under året bestått av nio ordinarie ledamöter och nio ersättare; 5+5 utsedda av Regionfullmäktige i Västerbotten och 4+4 utsedda av Umeå kommunfullmäktige.

Styrelsen har under 2021 haft fyra protokollförda sammanträden som alla genomfördes digitalt med anledning av rådande pandemi. Vid varje sammanträde har antalet beslutande ledamöter varit nio st.

Vid samtliga möten har Eva Andersson varit ordförande och Carina Milton sekreterare. Det finns ingen kännedom om att någon av styrelsens ledamöter har uppdrag, aktier eller andelar i företag som bolaget har affärsförbindelser med.

Löpande avrapportering av hur verksamheten i bolaget har bedrivits har under året skett till styrelse och ägare i samband med styrelsemöten, ägarsamråd och delårsrapportering. Inga ärenden av större vikt eller principiell beskaffenhet har under året överlämnats till regionstyrelsen för vidare beredning till fullmäktige.

Samarbete med revisorer och lekmanrevision har skett löpande under året, inför eller i samband med genomförande av revisioner. Möten har även hållits med sakkunnig på Region Västerbotten för råd kring upprättande av ny strategi, mål och verksamhetsplaner för bolaget.

Norrlandsoperan i siffror

Antal produktioner och föreställningar

	2021	2020
Produktioner totalt	132	105
Egna produktioner/beställningsverk	21	16
Samproduktioner	19	22
Residens	9	6
Gästspel	54	25
Orkesterkonserter	22	26
Utställningar	10	6
Föreställningar totalt	441	311
På Norrlandsoperan	130	95
I Västerbotten	265	232
På turné nationellt (utanför Västerbotten)	59	64
På turné internationellt	37	17
Övriga aktiviteter och kringarrangemang totalt	210	249
På Norrlandsoperan	97	171
I Västerbotten (inkl Umeå)	181	195

Digitala insatser

Digitala produktioner (t ex föreställningar, konsert, utställningar)
 Digitala övriga aktiviteter/kringarrangemang (t ex workshops, battle, introduktioner)

	30	10
	24	16

Riktade insatser och prioriterade målgrupper

Antal föreställningar/aktiviteter riktade till barn och unga
 Antal föreställningar/aktiviteter underrepresenterade publikgrupper
 Antal publikbussar/liktande resestöd för grupper

	197	154
	85	65
	2	2

Pedagogiska insatser/aktiviteter

Antal pedagogiska insatser/aktiviteter
 Antal pedagogiska insatser med medskapande aktiviteter

	160	159
	107	55

Samverkan/samarbeten och nätverk

Antal organisationer/institutioner med vilka samverkan skett
 Antal aktörer i det fria kulturlivet med vilka samarbete skett
 Antal kommuner i Västerbotten med vilka samverkan skett
 Antal nätverk

2021	2020
92	138
202	159
29	11
25	35

Flerårsjämförelse

	2021	2020	2019	2018	2017
Intäkter	mkr 124,7	112,8	119,5	124,7	116,0
Resultat e. finansiella poster	mkr 0,3	0,1	0,0	0,3	0,0
Balansomslutning	mkr 31,3	27,3	24,9	25,2	25,3
Soliditet	% 15,6	17,8	19,5	19,0	18,9
Medelantal anställda	st 118,5	115	114,5	124	124
Antal tillsvidareanställda	st 91	90	93	99	101
Totalt antal föreställningar	st 441	311	490	470	415
- varav utanför Umeå	st 130	169	370	323	212
Totalt antal besök	st 53 772	23 303	76 890	67 563	44 968
- varav i huset	st 19 925	10 221	30 247	36 910	27 132

Antal besökare

Antal besökare på föreställningar/konserter/utställningar totalt

Antal besökare på Norrlandsoperan (inkl. utställningar i Vita Kuben)
 Antal besökare i Västerbotten
 Antal besökare på förest. på turné nationellt (utanför Västerbotten)
 Antal besökare på förest. på turné internationellt

53 772	23 303
19 925	10 221
26 390	16 905
7 882	3 230
19 500	3 287

Antal besökare på övriga aktiviteter/kringarrangemang totalt

Antal besökare på Norrlandsoperan

3 651	4 066
2 694	2 687

Antal besökare på pedagogiska insatser/aktiviteter

Antal besökare pedagogisk insatser/aktiviteter
 Antal deltagare pedagogisk insatser med medskapande aktivitet

1 394	3 239
894	967

Antal besökare föreställningar - ålder

Upp till 18 år
 19-26 år/ student
 Vuxen

6 539	4 869
8 407	3 091
38 826	15 343

Antal besökare övriga aktiviteter/kringarrangemang ålder

Upp till 18 år
 19-26 år/ student
 Vuxen

724	1 093
668	468
2 235	2 505

Jämställdhet

Norrlandsoperan statistik och indikatorer/jämställdhet

Personal
 Representation på scen
 Könsfördelning konstnärliga uppdrag/upphovspersoner/Musik
 Könsfördelning konstnärliga uppdrag/upphovspersoner/Opera
 Könsfördelning konstnärliga uppdrag/upphovspersoner/Dans/Di
 Könsfördelning konstnärliga uppdrag/upphovspersoner/Konst

andel k i %	andel m i %
54 %	46 %
49 %	51 %
44 %	56 %
40 %	60 %
54 %	46 %
58 %	42 %

Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet

Eget kapital och obesattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatteskuld) i förhållande till balansomslutningen.

Förändring eget kapital

(tkr)

	Aktiekapital	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	4 400	454	14	4 868
Disposition av årets resultat		14	-14	0
Årets resultat			7	7
Belopp vid årets utgång	4 400	468	7	4 875

Väsentliga händelser

Pandemin har under 2021 fortsatt Norrlandsoperan och den digitala produktionen intensifierades, vilket resulterade i att en rad produktionsresultat erbjöds publiken i vår digitala salong NO play inom både opera, dans, musik och konst.

Den nya ledningsorganisationen med en operativ stab, strategisk ledningsgrupp och en konstnärlig ledningsgrupp trädde i kraft den 1 januari för att säkerställa att bolagets ledning ska kunna arbeta mer strategiskt och fokuserat med frågor som rör bolagets samlade verksamhet: investeringar, intäktsfrågor, konstnärliga strategier och inriktning, samarbeten på nationell och internationell nivå samt utvecklandet av Norrlandsoperan

Umeå och även på turné. En digital strategi togs under våren fram för Norrlandsoperan och den digitala produktionen intensifierades, vilket resulterade i att en rad produktionsresultat erbjöds publiken i vår digitala salong NO play inom både opera, dans, musik och konst.

Den nya ledningsorganisationen med en operativ stab, strategisk ledningsgrupp och en konstnärlig ledningsgrupp trädde i kraft den 1 januari för att säkerställa att bolagets ledning ska kunna arbeta mer strategiskt och fokuserat med frågor som rör bolagets samlade verksamhet: investeringar, intäktsfrågor, konstnärliga strategier och inriktning, samarbeten på nationell och internationell nivå samt utvecklandet av Norrlandsoperan

Umeå och även på turné. En digital strategi togs under våren fram för Norrlandsoperan och den digitala produktionen intensifierades, vilket resulterade i att en rad produktionsresultat erbjöds publiken i vår digitala salong NO play inom både opera, dans, musik och konst.

Den nya ledningsorganisationen med en operativ stab, strategisk ledningsgrupp och en konstnärlig ledningsgrupp trädde i kraft den 1 januari för att säkerställa att bolagets ledning ska kunna arbeta mer strategiskt och fokuserat med frågor som rör bolagets samlade verksamhet: investeringar, intäktsfrågor, konstnärliga strategier och inriktning, samarbeten på nationell och internationell nivå samt utvecklandet av Norrlandsoperan

Umeå och även på turné. En digital strategi togs under våren fram för Norrlandsoperan och den digitala produktionen intensifierades, vilket resulterade i att en rad produktionsresultat erbjöds publiken i vår digitala salong NO play inom både opera, dans, musik och konst.

Den nya ledningsorganisationen med en operativ stab, strategisk ledningsgrupp och en konstnärlig ledningsgrupp trädde i kraft den 1 januari för att säkerställa att bolagets ledning ska kunna arbeta mer strategiskt och fokuserat med frågor som rör bolagets samlade verksamhet: investeringar, intäktsfrågor, konstnärliga strategier och inriktning, samarbeten på nationell och internationell nivå samt utvecklandet av Norrlandsoperan

repertoaren till att under säsongen 2022/2023 uppgå till minst 40% samt att under kommande säsonger programlägga mer musik från 1900- och 2000-talet. Under våren meddelade musik- och orkesterchef Anne-Charlotte Lundell att hon skulle gå i pension under hösten. Stefan Holmström anställdes i oktober som tf musik- och orkesterchef under resterande del av 2021. Eftersom det finns ett stort behov av att strategiskt och grundläggande arbete med rekryteringar till orkestern med fokus på att besätta de många vakanta tjänsterna, anställdes för en begränsad tid Pär Freij som biträddande orkesterchef med specialuppdrag att arbeta med rekryteringar och utveckla och förbättra arbetsmiljön för orkestern, i dialog med medarbetarna. Under våren rekryterades Marcus Lindström som ny IT-ansvarig till Norrlandsoperan.

Under våren upphandlades med hjälp av Umeå kommun ett nytt digitalt planeringsverktyg till Norrlandsoperan och upphandlingen vanns av Time-wise AB. Under

hösten påbörjades arbetet med implementeringen av det nya digitala verktyg samt utbildning av medarbetarna på Norrlandsoperan. Under 2021 inledde verkställande direktör Erik Mikael Karlsson samtal med Yamaha Music Europe angående samarbete och under hösten träffades ett sponsoraftal vilket gör Yamaha Music Europe till huvudsponsor. Ett samarbete inleddes också under hösten med kungliga operahuset Opera de La Monnaie i Bryssel, Belgien för en kommande produktion hösten 2025. Under våren 2021 inledde verkställande direktör Erik Mikael Karlsson och styrelsens presidium, tillsammans med Norrlandsoperans strategiska ledningsgrupp, ett arbete med att ta fram ett nytt underlag för Norrlandsoperans visions- och målarbete som sedan antogs av styrelsen i september. Styrelsens presidium och verkställande direktör arbetade också under våren med verksamhetsplan för 2022 som antogs vid styrelsemötet i september och med verksamhetsplan för 2023 som antogs vid styrelsemötet i december.

Vidare under våren arbetade Norrlandsoperans operativa stab med att ta fram en ny internt-kontrollplan och arbetet fortsatte under hösten 2021 med en översyn av tertialuppföljningsprocessen.

Omsättning & resultat

Bolagets intäkter under räkenskapsåret uppgår till 124,7 Mkr (112,8 Mkr). Bolagets resultat före skatt uppgår till 0,3 Mkr (0,1 Mkr). Verksamhetsåret har präglats av pågående pandemi. Restriktionerna har periodvis inneburit helt pausad publik verksamhet. Precis som föregående år har detta inneburit uteblivna spelintäkter, men också uteblivna kostnader knutna till produktionsverksamheten.

Anslagen från Region Västerbotten och Umeå kommun har inte förbrukats fullt ut under 2021, utan dessa delar kommer, efter överenskomelse med ägarna, att användas för kostnadsäckning gällande angelägna och specifika insatser kommande år.

Investeringar

Totalt har det under året investerats i 3 Mkr (2,0 Mkr) i anläggnings- tillgångar. De största enskilda inköpen avser ljudteknik och fasadbelysning.

Finansiering & likviditet

Bolaget har tillsammans med Umeå kommun ett koncernkonto. Bolagets betalningsberedskap har under året varit god. Årets investeringar har finansierats med egna medel. Bolaget har ingen upplåning per 2021-12-31.

Framtida utveckling

En av Norrlandsoperans fortsatta stora utmaningar är att informera, synliggöra och påverka anslagsgivare om behovet av fortsatt trygg och långsiktig finansiering.

Framtida investeringsbehov inom fastighets- och teknikutveckling kommer finnas för att klara av och trygga en fortsatt kvalitativ verksamhet och där är behovet av repetitionslokaler för både orkester- och dansverksamheten mycket stora. Idag måste scenerna användas som repetitionslokaler. Repetitionslokaler skulle bidra till att nyttjandegraden på scenerna skulle kunna höjas vilket skulle ge möjlighet att öka intäkter och självfinansieringsgrad. Vidare finns behov av fler loger, stora investeringar i sceneteknik (framför allt ljus och ljud) samt en teleskopgradning i Black box som skulle möjliggöra en mer flexibel användning av lokalen.

Norrlandsoperans två största salonger, Konsertsalen och Stora scenen, har idag endast möjlighet

att ta emot en publik på drygt 500 personer i respektive salong vilket är ytterst ovanligt i konsert- och operasammanhang. För att kunna öka självfinansieringen är det viktigt att ägarna blir medvetna om de inbyggda begränsningar som finns pga. den begränsade storleken på salongerna och det är något som bör beaktas om framtida krav på ökade intäkter ställs på bolaget. Norrlandsoperan skulle behöva salongstorlekar på drygt 1 000–1 500 platser för att på ett effektivt sätt kunna öka intäkter och självfinansiering.

Under kommande år kommer Norrlandsoperan fortsätta arbeta med digitalisering av produktioner utifrån en publik- och omvärldsanalys. Digitalisering innebär ökade kostnader för teknik, men även för upphovsrätter för sångare, dirigenter, musiker och orkester vilket gör det nödvändigt att anslagen framgent uppräknas för att Norrlandsoperan ska kunna anpassa sig till en verklighet där konsert- och operahus måste vara närvarande digitalt för att vara relevanta på den lokala, regionala, nationella och internationella arenan.

Viktigt är också att uppmärksamma att Norrlandsoperan verkar i en personalintensiv bransch där största delen (70%) av kostnaderna består av personalkostnader. För att kunna locka de med spetskompetens som Norrlandsoperan har ett behov av till de konstnärliga avdelningarna, tillverkande avdelningar av sceneteknik, så måste Norrlandsoperan kunna erbjuda konkurrenskraftiga löner. Det gäller framför allt också till symfoniorkestern som i dagsläget har 13 vakanta tjänster och där det behövs göras betydande insatser för att besätta tjänster. Det här gör att Norrlandsoperan är beroende

av fortsatt uppräknade och säkerställda anslag för att klara lönejusteringar, årliga löneökningar samt satsningar på kompetensutveckling i nivå med övriga arbetsgivare inom scenkonsten, för att fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare och konkurrensförmålig för många olika yrkeskategorier.

Under kommande år kommer en översyn att göras av organisationen. Det handlar bl.a. om att säkerställa att Norrlandsoperan är organiserad på bästa sätt för att på ett så effektivt och strategiskt sätt som möjligt, kunna arbeta med det regionala uppdraget samt att få en bättre kontroll på produktionsvolymen. Ambitionen finns att öka produktionsvolymen på framför allt operasidan genom bl.a. ett utökat samarbete med andra operahus nationellt och internationellt. Vidare kommer arbetet med att öka ett nationellt och internationellt samarbete på orkestersidan intensifieras.

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står:

Balanserad vinst	468.258;48 kronor
Årets resultat	6.913;64 kronor
Summa	475.172;12 kronor

Styrelsen föreslår att årets resultat tillsammans med balanserad vinst överföres i ny räkning.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2021	2020
Rörelsens intäkter m.m.	1	119 229	111 716
Nettoomsättning	2	5 477	1 104
Övriga intäkter	3	124 706	112 820
Summa rörelsens intäkter m.m.			
Rörelsens kostnader		-10 976	-8 226
Produktionskostnader		-30 070	-27 853
Övriga externa kostnader	4,5	-81 301	-74 744
Personalkostnader	6	-2 050	-1 862
Avskrivningar	7	0	0
Övriga rörelsekostnader		-124 397	-112 685
Summa rörelsens kostnader			
Rörelseresultat		309	135
Finansiella intäkter och kostnader		0	2
Ränteintäkter		-1	0
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1	2
Summa finansiella intäkter och kostnader			
Resultat efter finansiella poster		308	137
Resultat före skatt		308	137
Skatt på årets resultat	8	-301	-123
Årets resultat	9	7	14

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2021	2020
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	7	7 922	8 511
Inventarier		180	285
Förbättringsutgifter på annans fastighet		8 102	8 796
Summa materiella anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar		0	0
Uppskjuten skattefordran	10	0	0
Summa finansiella anläggningstillgångar			
Summa anläggningstillgångar		8 102	8 796
Omsättningstillgångar			
Korrförfristiga fordringar		1 033	236
Kundfordringar		1 504	1 735
Skattefordran		2 070	1 750
Övriga fordringar		2 291	2 868
Förutbet. kostnader och upplupna intäkter	11	6 898	6 589
Summa korrförfristiga fordringar			
Kassa och bank (limit 2 500 tkr)		16 332	11 964
Summa omsättningstillgångar		23 230	18 553
Summa tillgångar		31 332	27 349

Belopp i tkr

Kassaflödesanalys

Eget kapital och skulder

Not	2021-12-31	2020-12-31
Eget kapital		
Bundet eget kapital	4 400	4 400
Aktiekapital		
12		
Fritt eget kapital	468	454
9		
Balanserat resultat	7	14
Årets resultat	475	468
Summa eget kapital	4 875	4 868
Kortfristiga skulder	210	281
Förskott från kunder	4 938	2 310
Leverantörsskulder	1 870	1 282
Övriga kortfristiga skulder	19 439	18 608
13		
Upplupna kostnader och förutbet. intäkter	26 457	22 481
Summa kortfristiga skulder	31 332	27 349

Belopp i tkr	2021-12-31	2020-12-31
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat före finansiella poster	309	135
Justering för avskrivningar	2 050	1 862
Justering för övriga poster som inte ingår i kassaflödet, m.m.	-18	0
	2 341	1 997
Erhållen ränta	0	2
Erlagd ränta	-1	0
Betald inkomstskatt	-301	-53
	-302	-51
Ökning/minskning kundfordringar	-797	444
Ökning/minskning övriga kortfristiga fordringar	488	-734
Ökning/minskning leverantörsskulder	2 628	-3 672
Ökning/minskning övriga kortfristiga rörelseskulder	1 348	6 082
	3 667	2 210
Kassaflöde från den löpande verksamheten	5 706	4 066

Investeringsverksamheten

Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-1 356	-2 016
Sålda materiella anläggningstillgångar	18	60
Sålda andelar i dotterföretag	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 338	-1 956
Årets kassaflöde	4 368	2 110
Likvida medel vid årets början	11 964	9 854
Likvida medel vid årets slut	16 332	11 964
Likvida medel per 2021-12-31 består av:		
Bank (6 327 tkr (II 963 tkr)		
Kassa (5 tkr (I tkr)		

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

NorrlandsOperans årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1. Redovisningsprinciperna är oförändrade sedan föregående år, med undantag av förändring gällande förskottsbetalda biljettintäkter (se nedan).

Intäkter och kostnader

Löpande bidrag från staten, regionen och kommunen intäktsredovisas som huvudregel i takt med utbetalning. I de fall bidraget är villkorat med någon typ av prestation sker dock intäktsredovisning först när prestationen sker. Fr.o.m. 2021 intäktsförs biljett- och turnéintäkter det är ävenmangnet presenteras för publik. Kostnader knutna till produktionsverksamheten periodiseras inte. Detta påverkar dock inte resultatet i någon väsentlig omfattning.

Övriga intäkter och kostnader i verksamheten redovisas enligt bokföringsmässiga grunder.

Skulder och fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Övriga tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärdet där inget annat anges.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över den bedömda ekonomiska livslängden över den bedömda nyttjandeperioden med beaktande av väsentligt restvärde. 5-15 års avskrivningstid tillämpas för inventarier.

Leasing

Leasingavtalen redovisas som operationell leasing, det innebär att leasingföretaget eller uthyraren har ansvar för tillgången. Leasingavgiften och hyran fördelas linjärt över perioden. Inventarier som avses är främst hyra av bostadslägenheter, hyra av verksamhetslokaler, kopieringsmaskiner, kaffeautomater och fordon.

Skatt

Skatt på årets resultat består av aktuell skatt. Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificerar företaget, förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut samt kortfristiga likvida placeringar.

Belopp i tkr

Not 2

Nettoomsättning

	2021-12-31	2020-12-31
Statsanslag	51 739	51 076
Övriga statsbidrag	6 735	5 782
Region Västerbotten, bidrag *	23 209	21 326
Region Västerbotten, övriga bidrag	2 627	3 245
Umeå kommun, drifts- och hyresbidrag **	29 694	28 154
Umeå kommun, övriga bidrag	369	194
EU intäkter	365	0
Biljettintäkter	3 714	1 466
Övrigt	777	473
	119 229	111 716

*Av 2021 (2020) års bidrag på 23.665 tkr (22.192 tkr) är 5.952 tkr (5.496 tkr) periodiserat till år 2022 (2021).

**Av 2021 (2020) års bidrag på 29.998 tkr (29.398 tkr) är 3.968 tkr (3.664 tkr) periodiserat till år 2022 (2021).

Not 3

Övriga intäkter

	2021-12-31	2021-12-31
Statliga förstärkningsmedel (covid-19)*	4 051	0
Hyresintäkter	1 014	752
Lånebidrag	183	171
Vinst vid avyttring av anläggningstillgångar	0	2
Övriga intäkter	229	179
	5 477	1 104

*Av enhällna 5.408 tkr har 4.051 tkr omsatts i satsningar kopplade till covid-19 under 2021. Resterande 1.357 tkr periodiseras till 2022.

Not 4

Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2021-12-31	2021-12-31
PwC, revisionsuppdrag	99	97
Lekmannarevision	65	35
	164	132

Belopp i tkr

Not 5

Operationella leasingavtal

Framtida leasingavgifter avseende icke uppsägningsbara leasingavtal samt hyror av verksamhetslokaler fördelas enligt följande:

	2021-12-31	2020-12-31
Förfaller till betalning inom ett år	16 567	16 940
Förfaller till betalning senare än ett år, men inom 5 år	57 877	58 467
Förfaller till betalning senare än 5 år	0	14 309
Årets leasingkostnad uppgår till	17 869	17 883

Not 6

Medelantal anställda, löner, andra ersättningar och sociala avgifter

Antalet visstids- och tillsvidareanställda var under året 313 (342) personer varav 54% (56%) var kvinnor och 46% (44%) var män (fjölårets siffror inom parentes).

	2021	2020
Omräknat till heltider, kvinnor	65,0	64,0
Omräknat till heltider, män	53,5	51,0
	118,5	115,0
Antal tillsvidareanställda	91	90

Av ledningsgruppens 9 (9) personer är 5 (6) kvinnor. Av styrelsens 9 (9) ordinarie ledamöter är 5 (5) kvinnor (fjölårets siffror inom parentes).

Löner och ersättningar uppgår till

Styrelse och VD

Övriga anställda

Sociala avgifter enligt lag och avtal samt premie för omställningsstöd varav pensionspremie styrelse och VD varav pensionspremie övriga anställda

Uppdragsersättningar

	2021	2020
Löner och ersättningar uppgår till	1 388	580
Styrelse och VD	50 452	48 399
Övriga anställda	51 840	48 979
Sociala avgifter enligt lag och avtal samt premie för omställningsstöd varav pensionspremie styrelse och VD varav pensionspremie övriga anställda	21 238	18 666
Uppdragsersättningar	336	97
	3 465	3 140
	6 019	4 785

I bolaget finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Övriga planer klassificeras som förmånsbestämda och beräknas enligt tryggandelagen och redovisas i enlighet med förenklingsreglerna i BFNAR 2019:1 (K3).

Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelser.

Antal till högre befattningshavare

Vid uppsägning av anställning är uppsägningstiden sex månader från verkställande direktörens sida och tolv månader från bolagets sida.

Redovisning av sjukfrånvaro

Total sjukfrånvaro	2021	2020
Sjukfrånvaro för kvinnor	2,14 %	3,42 %
Sjukfrånvaro för män	3,22 %	4,38 %
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 29 år och yngre	0,87 %	2,24 %
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 30 – 49 år	0,98 %	1,67 %
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 50 år och äldre	2,31 %	3,37 %
Andelen av total sjukfrånvaro som har varat i 60 dgr el. mer	2,17 %	3,78 %
	27,68 %	29,39 %

Not 7

Materiella anläggningstillgångar

	2021-12-31	2020-12-31
Förbättringsutgifter på annans fastighet	528	528
Ingående anskaffningsvärde	0	0
Årets anskaffning	528	528
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	-243	-137
Ingående avskrivningar	-105	-106
Årets avskrivning	-348	-243
Utgående ackumulerade avskrivningar	180	285
Utgående restvärde enligt planEU intäkter	22 111	24 221
Inventarier	1 356	2 016
Ingående anskaffningsvärde	-609	-4 126
Årets anskaffning	22 858	22 111
Årets utrangering/försäljning	-13 600	-15 956
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	-1 945	-1 756
Ingående avskrivningar	609	4 112
Årets avskrivning	-14 936	-13 600
Årets utrangering/försäljning	7 922	8 511
Utgående ackumulerade avskrivningar		
Utgående restvärde enligt plan		

Belopp i tkr

Not 8**Årets skatt**

	2021-12-31	2020-12-31
Aktuell skatt	-301	-70
Förändring uppskjuten skattefordran underskottsavdrag	0	-53
Skatt på årets resultat	-301	-123
Avstämning av effektiv skattesats		
Redovisat resultat före skatt	308	138
Skatt på redovisat resultat enl. gällande skattesats 20,68 (21,48)	-64	-29
Skatteeffekt övriga ej avdragsgilla kostnader	-237	-94
Redovisad skattekostnad	-301	-123

Not 9**Disposition av vinst eller förlust**

Till årsstämmans förfogande står	
Ansamlad vinst	468 258,48
Årets resultat	6 913,64
Summa	475 172,12

Styrelsen föreslår att årets resultat tillsammans med ansamlad vinst överföres i ny räkning.

Not 10**Uppskjuten skattefordran**

Vid årets början	0	53
Årets förändring av uppskjuten skatt	0	-53
Redovisat värde vid årets slut	0	0

Uppskjuten skattefordran avser underskott där ledningens bedömning är att dessa kommer att brukas mot skattemässiga överskott inom en 5 års period.

Belopp i tkr

Not 11**Förutbetalda kostn. och upplupna intäkter**

	2021-12-31	2020-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	1 446	1 470
Förutbetalda försäkringspremier	116	118
Upplupna bidragsintäkter	207	315
Förutbetalda semesterlöner	332	400
Övriga poster	190	565
	2 291	2 868

Not 12**Upplysningar om aktiekapital**

	Antal aktier	Kvotvärde per aktie
Antal/värde vid årets ingång	4 400	1 000
Antal värde vid årets utgång	4 400	1 000

Not 13**Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter**

	2021-12-31	2020-12-31
Upplupna personalkostnader	6 472	5 200
Förutbetalda bidragsintäkter	11 277	12 443
Förutbetalda hyresintäkter	50	0
Övriga poster	1 640	965
	19 439	18 608

Umeå 2022, det datum som framgår av elektronisk underskrift.

Eva Andersson
Ordförande

Marie-Louise Rönmark
Vice ordförande

Fredrik Elgh

Ali Yasin Dahir

Liv Granbom

Ylva Hedqvist Hedlund

Peter Sedlacek

Karl-Erik Törner

Kjerstin Widman

Erik Mikael Karlsson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits Umeå 2022, det datum som framgår av elektronisk underskrift.
Öhrlings PricewaterhouseCoopers
Huvudansvarig revisor

Håkan Jonsson
Auktoriserad revisor

Peter Söderman
Auktoriserad revisor

Fakta

Norrlandsoperans ägare

NorrlandsOperan AB ägs till 60% av Region Västerbotten och till 40% av Umeå kommun.

I Norrlandsoperans uppdrag ingår att producera, främja, stärka och utveckla opera, musikteater, musik, dans, performance och konst, samt att utveckla, förnya och tillgängliggöra den professionella scenkonsten i regionen.

Styrelse

Ordförande

Eva Andersson
Ordförande

Marie-Louise Rönmark
Vice Ordförande

Karl-Erik Törner

Ylva Hedqvist Hedlund

Liv Granbom

Peter Sedlacek

Ali Yasin Dahir

Kjerstin Widman

Fredrik Elgh

Ersättare

Suzanne Sellin

Kristofer Södermark

Marie Bergslycka

Olle Edblom

Per-Martin Jonasson

Lena Näslund (jan - nov)

Maria Larsson (dec)

Helena Smith

Marianne Löfstedt

Margareta Ekesryd

Ledningsgrupp

Erik Mikael Karlsson
VD

Gunilla Hägglund Sjöström
HR-chef/Vice VD

Stefan Holmström
ff Musik- & orkesterchef

Birgit Berndt
Danschef

Dan Turdén
Operachef

Petra Kangas
Kommunikations-
& försäljningschef

Håkan Brohlin
Teknik- & fastighetschef

Katarina Zingmark
Controller & ekonomiansvarig

Carina Milton
Ledningskoordinator

